

คำนำ

นักกฎหมายได้รับการอบรมปลูกฝังกันมาช้านานว่าต้องมี “ความบริสุทธิ์ยุติธรรม” แต่ก็ไม่ทราบต้นสายปลายเหตุแน่ชัด ทำให้ไม่กระจ่างแจ้งในประโยชน์และความจำเป็น นักกฎหมายบางคนจึงยังใช้วิชาชีพในทางไม่เหมาะสม วิชาหลักวิชาชีพนักกฎหมายมุ่งค้นคว้าให้เห็นรูปลักษณะของวิชาชีพ วิเคราะห์โครงสร้างอย่างเป็นระบบระเบียบ ซึ่งจะทำให้เข้าใจ ซึมซาบว่า “ความบริสุทธิ์ยุติธรรม” เป็นเนื้อหาสาระของกฎหมาย ผู้ใช้กฎหมายประกอบอาชีพ จึงต้องมีจิตวิญญาณอันบริสุทธิ์ยุติธรรมด้วย เมื่อเกิดปัญหาเห็นสัจจะของกฎหมายและความบริสุทธิ์ยุติธรรมดังนี้ นักกฎหมายย่อมไม่คลอนแคลนไปตามแรงกดดันของกิเลสและสิ่งแวดล้อม เป็นที่พึ่งของเพื่อนมนุษย์ที่มีความสัมพันธ์ร่วมกันอยู่เป็นสังคมได้

คำบรรยายเล่มนี้ได้ถูกจัดทำขึ้นอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ให้นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีตำราอ่านประกอบ ย่อมมีข้อบกพร่องและไม่สมบูรณ์อยู่บ้าง ซึ่งผู้เขียนจะดำเนินการค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไป

ในการจัดทำคำบรรยายเล่มนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์จิตติ ติงศภัทิย์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำอันเป็นประโยชน์ อาจารย์ขจร หะวานนท์ และศาสตราจารย์ ลินจี หะวานนท์ ที่กรุณาเป็นกำลังใจให้ค้นคว้าจนสำเร็จ ขอขอบคุณอาจารย์สุเมธ จานประดับ ที่กรุณาดำเนินการจัดพิมพ์ และท้ายที่สุดขอขอบคุณสถาบัน UNAFEI ณ ประเทศญี่ปุ่น ที่อนุญาตให้ ค้นคว้าหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ

ดร. จิรนิติ หะวานนท์

13 เมษายน 2532

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ 5

เนื่องจากในการพิมพ์ครั้งที่ 4 จำนวน 1,000 เล่ม จัดจำหน่ายแก่นักศึกษาประมาณปลายเดือนพฤษภาคม 2543 ปรากฏว่าหนังสือหมดอย่างรวดเร็ว เพราะมหาวิทยาลัยหลายแห่งใช้เป็นหนังสือประกอบการเรียนทำให้ต้องจัดพิมพ์ครั้งที่ 5 ในทันที เพื่อให้ทันการเปิดภาคเรียนที่หนึ่งปีการศึกษา 2543 เนื้อหาภายในจึงยังไม่มีการเพิ่มเติมขึ้นจากฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ชจร หะวานนท์ ศาสตราจารย์กิตติคุณล้นจี่ หะวานนท์ คุณวิภาวรรณ หะวานนท์ เด็กหญิงนภกมล หะวานนท์ และเด็กชายภูมิพิสุทธิ์ หะวานนท์ ซึ่งเป็นครอบครัวอันอบอุ่นของผู้เขียน

ดร. จิรนิติ หะวานนท์

26 มิถุนายน 2543